

Københavns Byret

Udskrift af dombogen

DOM

Afsagt den 20. november 2018 i sag nr. BS 37A-7132/2017:

Sagsøger (S)

Adresse

By

mod

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Slotsholmsgade 10

1216 København K

Sagens baggrund og parternes påstande

Denne sag, der er anlagt den 10. oktober 2017, vedrører, hvorvidt Udlændinge- og Integrationsministeriet eller Folketingets Indfødsretsudvalg har udsat **Sagsøgeren** for forskelsbehandling på grund af hendes handicap i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

Påstand 1:

Udlændinge- og Integrationsministeriet skal anerkende, at **Sagsøgeren** ved afslag på ansøgning om indfødsret af 10. november 2016 blev udsat for diskrimination på grund af handicap i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Påstand 2:

Udlændinge- og Integrationsministeriet skal anerkende, at **Sagsøgeren** ved afslag på ansøgning om indfødsret af 23. marts 2018 blev udsat for diskrimination på grund af handicap i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har nedlagt påstand om frifindelse.

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a.

Oplysningerne i sagen

Oplysninger i sagen vedrørende **Sagsøgerens** ansøgninger om dansk statsborgerskab.

Ved ansøgning modtaget den 30. januar 2015 søgte **Sagsøgeren** om dansk statsborgerskab. Af ansøgningskemaets punkt 11 vedrørende selvforsørgelse fremgik, at hun fik pension, og at hun havde afkrydset, at hun inden for de sidste 5 år havde modtaget hjælp efter lov om aktiv socialpolitik. For så vidt angår uddannelsesforhold og sprogkunderskaber fremgik det, at hun i sit hjemland havde gået i folkeskolen og taget en uddannelse som daktilograf. Det fremgik endvidere, at hun i Danmark i perioden 2003-2006 havde gået til dansk på sprogskole på modul 1. Hun havde samtidig oplyst, at hun ikke havde bestået danskuddannelsernes prøve i Dansk 2 eller en af de prøver, der er angivet i bilag 3 i cirkulæreskrivelsen om naturalisation, og at hun ikke havde bestået indfødsretsprøven. I en blanket om selvforsørgelse, dateret 19. december 2014, var det oplyst, at hun i perioden fra den 30. juni 2014 til den 28. november 2014 havde modtaget supplement til brøkpension efter aktivlovens § 27, og at hun i samme periode havde modtaget særlig støtte efter aktivlovens § 34.

Ansøgningen var vedlagt en erklæring af 17. december 2012 fra speciallæge i psykiatri **Person 1**, hvoraf blandt andet fremgik følgende:

"...

Somatiske Problemstillinger

Har årelange smerter fra det meste af bevægeapparatet, særligt i nakke-skulder åg samt næsten konstant hovedpine. Føler det som om hun hele tiden bærer en tung vægt på skuldrene. Hun besvarer desuden Symptom Checklist-90 Somatiserings items og lider angiveligt af samtlige symptomer i udtalt grad. Har således svimmelhed, smerter i brystet, lavt siddende rygsmerter, kvalme, diffuse muskel smerter, åndenød, anfald med kulde- og varmekølefølelser, følelsesløshed og snurrende fornemmelser i kroppen, en klump i halsen, føler sig svag i kroppen og med tyngdefornemmelse i arme og ben. Hun er godt bevidst om, at hendes somatiske symptomer primært hænger sammen med hendes psykiske lidelse.

Tidligere psykiatrisk

Før 2001 havde **Sagsøgeren (S)** aldrig haft kontakt med psykolog eller psykiater. Hun havde i perioder fået beroligende og sovemedicin af egen læge.

Psykiatrisk behandling i Danmark

2001-03: Samtaler med psykiater samt psykofarmakologisk behandling under hele asylperioden. Hun mener også at hun havde samtaler med psykolog.

2004-07: I alt 29 samtaler ved privat praktiserende psykiater **Person 2 (P2)**. I behandling med Saroten og Remeron (antidepressive præparater), Cisordinol og Risperdal (antipsykotiske præparater) samt Alprazolam (angstdæmpende).

2007-08: Et års forløb ved Oasis, primært omfattende udredning efterfulgt af samtaler ved psykiater **Person 3**. Han fandt at **S** havde PTSD og en kronisk personlighedsændring efter katastrofeoplevelse og at **S** ikke var i stand til at indgå i en psykoterapeutisk relation med positivt udbytte.

2008-10: Nyt forløb ved psykiater **P2** som afsluttede **S** da han ikke mente, at der var yderligere relevant behandling at tilbyde hende.

Siden 2010 behandlet med nedenstående præparater ved egen læge som hun har en god relation til.

Aktuelle psykiske problemstillinger

- **S** er udspurgt systematisk om traumerelaterede problemstillinger og har samtlige

symptomer på posttraumatisk belastningsreaktion (PTSD) med tilbagevendende genoplevelser af traumerne, mareridt, søvnbesvær, undgåelsesadfærd med bl.a. isolationstendens, anspændthed, øget årvågenhed og vagtsomhed, mistroiskhed samt koncentrations- og hukommelsesbesvær. Hun har maksimal score på Harvard Trauma Questionnaire.

- **S** er udspurgt systematisk om depressive problemstillinger og har i svær grad samtlige depressive symptomer - en følelse af energiforladthed, selvbebrejdelser, let til tårer, manglende sexuel lyst, manglende appetit, manglende tro på fremtiden, tristhedsfølelse, ensomhedsfølelse, selvmordstanker, føler sig fanget, er overbekymret, mangler interesse for ting, føler sig værdiløs og føler at alt er en byrde. Hun har maksimal score på Hopkins Symptom Checklist - Depressionsdel.
- **S** udspørges desuden systematisk om angstsymptomer og har i svær grad en følelse af nervøsitet, anspændthed, rysten, hjertebanken, hovedpine, svimmelhed, angst samt pludselig panikfølelse uden grund. Hun har konstant en følelse af forestående katastrofe, at der vil overgå hende eller hendes nærmeste noget ondt.
- Hun har selvhenvøringstendens og svær mistro til sine omgivelser men der er ikke tale om vrangforestillinger. Hun kan tidvist høre mumlende lyde men ikke egentlige stemmer. Det er altid i forbindelse med genoplevelser af traumerne. Man får ikke indtryk af ægte hallucinationer.

Vurdering

Vågen, klar og orienteret. Fremtræder trist og grådlabil. Er ængstelig, agiteret og anspændt og den emotionelle kontakt er dårlig med vigende øjenkontakt. Den formelle kontakt er relativt god, hun formår at svare relevant og sufficient og der er ingen tegn på formelle tankeforstyrrelser. Hun fremtræder ikke psykotisk og skønnes ikke selvmordstruet.

Medicin

Saroten 100 mg mod depression, fået det gennem mange år, tager det helt regelmæssigt.

Alprazolam 0,25 mg X 4 mod angst.

Konklusion

Diagnoser

F32.1 Depression af moderat grad med samtlige typiske depressive kerne- og ledsagesymptomer.

F43.1 Posttraumatisk belastningsreaktion (PTSD) med såvel påtrængende erindringer om traumerne, undgåelsesadfærd og vedvarende symptomer på psykisk overfølsomhed og alarmberedskab.

F62.0 Personlighedsændring efter katastrofeoplevelse med mistroisk holdning over for omverdenen, social tilbagetrækning, følelse af tomhed og håbløshed, en kronisk følelse af anspændthed samt en følelse af at være helt fremmedgjort i forhold til før traumerne.

Dertil kommer, at **S** har udtalte **angst- og somatoforme symptomer**, men det betragtes som en del af ovennævnte lidelse. Der er ingen mistanke om psykotisk lidelse.

Yderligere behandlingsmuligheder

Det er min vurdering, at alle psykiatriske/psykologisk behandlingsmuligheder er udtømte og der kan ikke peges på yderligere relevante behandlingstiltag. Hun har gennem de sidste 10-11 år stort set konstant været i behandling ved psykiater, psykolog og egen læge. Hun har været på specialklinik for traumatiserede flygtninge. Hun har været forsøgt behandlet med forskellige, relevante og potente psykofarmakologiske præparater. Hun er efter min vurdering uegnet til psykoterapi, som formentlig blot vil forværre hendes tilstand yderligere.

Prognose

S har haft det psykisk dårligt hele sit voksenliv med gradvis forværring og kronificering af tilstanden. Tilstanden må i høj grad betragtes som kronisk og prognosen er dårlig.

Funktionsniveau & erhvervsevne

S har et skønnet GAF = 45 (Global Assessment of Functioning med en skala fra 0-100) svarende til en alvorlig forstyrrelse af social og arbejdsmæssig funktion. I forhold til arbejdsmarkedet vurderer jeg ikke, at **S** besidder nogen resterhvervsevne. Dette er varigt og stationært og gælder indenfor ethvert erhverv. Aktivering/arbejdsprøvning anser jeg for menings- og udsigtsløst. **S** har ikke de ressourcer der skal til og i værste fald kan det forværre hendes tilstand yderligere.
..."

Der er fremlagt dokumentation for, at **Sagsøgeren** har bestået modultesten efter modul 1 på Danskuddannelse 2.

På baggrund af, at der den 5. oktober 2015 blev indgået en ny aftale om indfødsret med den følge, at nogle nye retningslinjer for behandling af ansøgninger om naturalisation trådte i kraft den 15. oktober 2015, blev **Sagsøgeren** den 17. juni 2016 anmodet om at indsende supplerende lægelig dokumentation, herunder en udfyldt "Lægeerklæring til brug ved Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets behandling af ansøgninger om dansk indfødsret". Den pågældende lægeerklæring blev indsendt den 28. juni 2016 og indeholder blandt andet en henvisning til ovennævnte speciallægeerklæring af 17. december 2012, som var vedlagt som bilag.

Ved brev af 10. november 2016 meddelte Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet **Sagsøgeren**, at hun ikke kunne blive dansk statsborger på det tidspunkt. Det fremgår af afgørelsen, at eftersom hun ikke opfyldte betingelserne om dokumentation for dansk kundskaber og dokumentation for at have bestået en indfødsretsprøve, havde hendes ansøgning om dansk statsborgerskab været forelagt Indfødsretsudvalget på grund af oplysningerne om hendes sygdomsforhold med henblik på udvalgets stillingtagen til, om der kunne dispenseres fra betingelserne om dokumentation for dansk kundskaber og bevis for en bestået indfødsretsprøve. Indfødsretsudvalget havde imidlertid vurderet, at der ikke kunne dispenseres fra disse krav.

Ved skrivelse af 15. november 2016 klagede **Sagsøgeren** over denne afgørelse til Udlændinge-, Integrations og Boligministeriet.

Ved skrivelse af 6. marts 2017 fastholdt Udlændinge- og Integrationsministeriet afslaget under henvisning til, at det indsendte materiale ikke indeholdt væsentlige nye oplysninger i forhold til det materiale, der tidligere havde indgået i sagen.

Ved skrivelse af 24. november 2017 anmodede **Sagsøgeren** via sin advokat om genoptagelse af hendes sag om dansk indfødsret. Det vedlagte ansøgningskema indeholdt for så vidt angår oplysningerne om selvforsør-

gelse de samme oplysninger, som var blevet indsendt til brug for den oprindelige behandling.

Ved skrivelse af 24. januar 2018 meddelte Udlændinge- og Integrationsministeriet, at man fra Allerød Kommune havde fået oplyst, at **Sagsøgeren** i de seneste 9 år fra fremsættelsen af det næste lovforslag om indfødsrets meddelelse (april 2018) havde modtaget følgende ydelser:

- " ...
- 1. april 2009 til 30. juni 2010 - starthjælp
 - 1. juli 2010 til 31. august 2013 - kontanthjælp
 - 1. september 2013 til 1. december 2017 - førtidspension samt supplement her- til efter § 27a i Lov om aktiv socialpolitik
 - 1. april 2009 til den 31. august 2017 - særlig støtte efter § 34 i Lov om aktiv socialpolitik.
- " ..."

Sagsøgeren blev anmodet om at fremkomme med sine eventuelle bemærkninger til disse oplysninger senest den 26. januar 2018.

Ved mail af 25. januar 2018 til Indfødsretskontoret oplyste **Sagsøgerens** advokat blandt andet følgende:

" ...
Hjælp efter aktivloven
Min klient — med hjælp fra sin søn — har i går telefonisk oplyst, at hun ikke var klar over, at hun havde fået og får ydelser efter aktivloven. Min klient ved, at hun er på førtidspension. Hun erindrer ikke selv at have søgt om nogen form for supplerende ydelser. Hun har ikke opfattet, at hun skulle have været eller er på kontanthjælp eller lignende.

Når hun udfyldte skemaet for genoptagelse, som hun gjorde, var det fordi, at hun ved den første ansøgning om statsborgerskab havde fået oplyst af kommunen ved udfyldelse af den fornødne blanket (der var en del af ansøgningsskemaet dengang), at hun havde fået ydelser efter aktivloven i en periode i 2014. Hun gentog derfor denne oplysning ved anmodningen om genoptagelse. Hun var ikke klar over, at disse ydelser efter aktivloven tilsyneladende er fortsat.

Henset til den korte svarfrist har jeg ikke mulighed for at undersøge nærmere på vegne min klient, hvilke ydelser hun har fået og eventuelt får. Jeg skal derfor på nuværende tidspunkt henholde mig til min klients forklaring ovenfor.

Derudover skal jeg bemærke, at udgangspunktet må være, at såfremt min klient har fået evt. supplerende ydelser fra kommunen efter aktivloven som følge af hendes førtidspension og derved som følge af hendes funktionsnedsættelse, så vil et evt. afslag på grundlag de modtagne ydelser som udgangspunkt være i strid med min klients ret til ikke at blive diskrimineret pga. handicap efter Danmarks internationale forpligtelser.

Jeg bemærker i den forbindelse, at min klient pga. af hendes funktionsnedsættelse ikke kan ses at have nogen udsigt til at kunne opfylde selvforsørgelseskravet på almindelig vis.

Derved adskiller nærværende sag sig fra den sag, der blev vurderet ved Vestre

Landsrets dom af 5. januar 2018. I dommen fandt landsretten, at sagsøger ikke var blevet udsat for diskrimination pga. handicap i forbindelse med et afslag på statsborgerskab med henvisning til selvforsørgelseskravet, idet sagsøger ifølge landsretten "som følge af muligheden for et eventuelt fleksjob havde rimelig udsigt til at kunne opfylde selvforsørgelseskravet", se dommens s. 18.

..."

Ved skrivelse af 23. marts 2018 til **Sagsøgerens** advokat meddelte Udlændinge- og Integrationsministeriet, at **Sagsøgeren** ikke kunne blive dansk statsborger på det tidspunkt. Af skrivelsen fremgår endvidere blandt andet følgende:

"...

På baggrund af oplysningerne om Deres klients sygdomsforhold har Udlændinge- og Integrationsministeriet på ny forelagt hendes sag for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på udvalgets stillingtagen til, om der kan dispenseres fra betingelserne om dokumentation for dansk kundskaber, bevis for en bestået indfødsretsprøve og kravet om selvforsørgelse.

Indfødsretsudvalget har behandlet Deres klients sag på et møde den 15. marts 2018. Indfødsretsudvalget har vurderet, at Deres klient ikke bør optages på det kommende lovforslag om indfødsrets meddelelse.

Udlændinge- og Integrationsministeriet kan oplyse, at beslutninger fra Folketingets Indfødsretsudvalg ikke er omfattet af forvaltningslovens regler om bl.a. begrundelse.

Et flertal af indfødsretsudvalgets medlemmer (Socialdemokratiet, Venstre, Liberal Alliance og Konservative Folkeparti) har dog ønsket at tilkendegive, at de ikke ønsker at meddele dispensation, allerede fordi Deres klient ikke opfylder selvforsørgelseskravet.

Udlændinge- og Integrationsministeriet kan herudover ikke oplyse nærmere om udvalgets behandling af Deres klients sag.

..."

Oplysninger i sagen vedrørende **Sagsøgerens** økonomiske forhold

Ved skrivelse af 16. august 2013 meddelte Allerød Kommune **Sagsøgeren**, at hun var tilkendt førtidspension med virkning fra den 1. september 2013.

Det fremgår blandt andet af afgørelsen, at pensionsudvalget havde fundet det dokumenteret, at hendes arbejdsevne var varigt nedsat i et sådan omfang, at hun uanset mulighederne for støtte efter den sociale lovgivning eller anden lovgivning, herunder beskæftigelse i fleksjob, ikke ville være i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde, og at det efter en samlet faglig vurdering af de foreliggende oplysninger måtte anses for dokumenteret, at hun ikke kunne blive selvforsørgende.

Den 30. august 2013 traf Udbetaling Danmark afgørelse om nedsat førtidspension. Af afgørelsen fremgår blandt andet følgende:

"...

Vi har set på din sag om førtidspension. For at få fuld førtidspension skal du have boet i Danmark 4/5 af perioden, fra du fyldt 15 år, til du fik tilkendt førtidspension. Da du har fået kortere tid i Danmark, bliver din førtidspension sat ned. Det kaldes "brøkpension".

Vi har gjort op, at du har fået 10 år og 2 måneder i Danmark, fra du var 15 år, til du fik tilkendt førtidspension. Du kan derfor få 14/40 dele af førtidspensionen. Det svarer til 6.072,00 kr. før skat. ..."

I et skema vedrørende ansøgning om hjælp til forsørgelse dateret den 5. september 2013 søgte **Sagsøgeren** om supplerende brøkpension. Den 18. september 2013 blev der truffet afgørelse om, at **Sagsøgeren** skulle have supplerende brøkpension. Samme dato fik hun fra Allerød Kommune meddelelse om, at man havde stoppet hendes sag om kontanthjælp, eftersom hun var tilkendt førtidspension.

Den 18. september 2013 bevilgede kommunen supplement til brøkpension og støtte efter aktivlovens § 34.

Det fremgår af kommunens journalnotat, at kommunen den 22. juni 2017 ville revurdere behovet for særlig støtte efter aktivlovens § 34, og at der til brug herfor skulle indhentes ny dokumentation for boligudgifter. Det fremgår i øvrigt af samme notat, at der siden 1. oktober 2016 frem til den 22. juni 2017 på grund af en fejl ikke var sket udbetaling af den særlige støtte til **Sagsøgeren**.

Ved afgørelse af 19. september 2017 meddelte Allerød Kommune, at **Sagsøgeren** var berettiget til at få supplement til brøkpensionen. Kommunen har endvidere foretaget en vurdering af, om hun fortsat var berettiget til det særlige behovsbestemte tillæg, og kommunen havde fundet, at hun ikke havde ret til et yderligere supplement. Af afgørelsen fremgår blandt andet følgende begrundelse:

"...

Begrundelsen for afgørelsen er, at du ud fra en konkret økonomisk vurdering ikke er berettiget til at modtage yderligere supplement til brøkpensionen, jf. § 27a i Lov om Aktiv Socialpolitik.

Vi har lagt vægt på, at du modtager netto 11.275,00 kr. i brøkpension, supplement og boligstøtte. De faste godkendte månedlige udgifter er udregnet til 6.139,88 kr. Rådighedsbeløbet er således på 5.135,12 kr. om måneden til forsørgelse af dig selv. Det er 1.505,12 kr. over Allerød Kommunes vejledende rådighedsbeløb. ..."

Denne afgørelse blev påklaget af **Sagsøgeren** den 20. oktober 2017, og Allerød Kommune meddelte den 8. december 2017, at man fastholdt afgørelsen.

Sagsøgeren har klaget over denne afgørelse til Ankestyrelsen, der modtog klagen den 8. december 2017.

Retsgrundlag

Efter Grundlovens § 44, stk. 1, kan ingen få dansk indfødsret uden ved lov. Det følger af § 6 i lov om dansk indfødsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 1029 af 10. juli 2018, at indfødsret erhverves ved naturalisation i henhold til grundloven.

Det fremgår af cirkulæreskrivelse nr. 10873 af 13. oktober 2015 om naturalisation, at regeringspartiet Venstre, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti den 5. oktober 2015 indgik en aftale om indfødsret, der fastlagde de fremtidige generelle retningslinjer for daværende udlændinge- integrations- og boligministers, nu udlændinge- og integrationsministerens, udarbejdelse af lovforslag om indfødsrets meddelelse.

Af cirkulæreskrivelsens § 23 fremgår følgende vedrørende kravet om selvforsørgelse:

"§ 23. Det er en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren er selvforsørgende, det vil sige, at ansøgeren ikke har modtaget hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven inden for det seneste år forud for fremsættelse af et lovforslag om indfødsrets meddelelse. 1. pkt. omfatter dog ikke hjælp i form af enkeltstående ydelser af mindre beløbsmæssig størrelse, der ikke er direkte relateret til forsørgelse, eller ydelser, der må sidestilles med pension eller træder i stedet herfor.

Stk. 2. I forbindelse med fremsættelse af et lovforslag om indfødsrets meddelelse må ansøgeren i de seneste 5 år ikke have modtaget den i stk. 1 nævnte offentlige hjælp i en periode på sammenlagt mere end 6 måneder."

Af cirkulæreskrivelsens § 24 fremgår blandt andet følgende vedrørende krav til danskkundskaber og kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie:

"§ 24. Det er en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren dokumenterer danskkundskaber ved bevis for at have bestået danskuddannelsernes Prøve i Dansk 3 eller en af de i bilag 3.a angivne prøver, jf. dog stk. 2. Stk. 2. For ansøgere, der opfylder selvforsørgelseskravet i § 23, stk. 1, og som i forbindelse med fremsættelse af et lovforslag om indfødsrets meddelelse i de seneste 9 år ikke har modtaget den i § 23, stk. 1, nævnte offentlige hjælp i en periode på sammenlagt mere end 6 måneder, er det en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren dokumenterer danskkundskaber ved bevis for at have bestået danskuddannelsernes Prøve i Dansk 2 eller en af de i bilag 3.b angivne prøver.

Stk. 3. Det er endvidere en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren dokumenterer kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie ved bevis for at have bestået Indfødsretsprøven af 2015, jf. dog bilag 4.

Stk. 4. Hvor ganske særlige forhold taler herfor, forelægges det for Folketingets Indfødsretsudvalg, om der kan dispenseres fra kravet om dokumentation for bestået Prøve i Dansk 3, jf. stk. 1, samt Indfødsretsprøven af 2015. Forelæggelse vil ske, hvis ansøgeren lægeligt diagnosticeres med en langvarig fysisk, psykisk, sensorisk eller intellektuel funktionsnedsættelse og som følge heraf ikke er i stand til - eller har ri-

melig udsigt til - at kunne opfylde kravet om dokumentation for bestået Prøve i Dansk 3 samt Indfødsretsprøven af 2015, herunder ved prøveafleggelse på særlige vilkår og ved brug af hjælpemidler. note 4) Det er herudover en forudsætning for forelæggelse, at ansøgeren afgiver oplysning på tro og love om deltagelse i Danskuddannelse 1, 2 eller 3 samt forsøg på at tage Prøve i Dansk 3 og Indfødsretsprøven af 2015. Hvis ansøgeren ikke har deltaget i Danskuddannelse 1, 2 eller 3 og ikke har forsøgt at tage Prøve i Dansk 3 og Indfødsretsprøven af 2015, herunder ved prøveafleggelse på særlige vilkår og ved brug af hjælpemidler, vil forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg dog ske, hvis ansøgeren kan fremlægge dokumentation for, at en langvarig fysisk, psykisk, sensorisk eller intellektuel funktionsnedsættelse er årsagen til såvel den manglende deltagelse i danskundervisning som de manglende forsøg på at tage Prøve i Dansk 3 og Indfødsretsprøven af 2015.

...

Stk. 6. De forhold, der er omtalt i stk. 4, 2. og 4. pkt., og stk. 5, 2. og 4. pkt., skal være dokumenteret ved en erklæring fra en person med lægefaglig baggrund, jf. dog stk. 7. note 6) Det skal af erklæringen bl.a. fremgå om behandlingsmulighederne er udtømte, om den pågældende er ude af stand til at bestå en prøve, som anført i stk. 1 eller 2 og stk. 3, og om den pågældende fremover vil blive i stand til at tilegne sig dansk på det krævede niveau. note 7)

Stk. 7. Hvor ansøgeren har en langvarig funktionsnedsættelse på baggrund af en psykisk lidelse, skal de forhold, der er omtalt i stk. 4, 2. og 4. pkt., og stk. 5, 2. og 4. pkt., være dokumenteret ved en erklæring fra en speciallæge i psykiatri eller en person med anden lægefaglig baggrund baseret på en forudgående psykiatrisk udredning af ansøgeren.

Stk. 8. En forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på udvalgets stillingtagen til, om der kan dispenseres fra kravet om dokumentation for danskundskaber samt Indfødsretsprøven af 2015, er ikke ensbetydende med, at ansøgeren meddeles dispensation."

Af cirkulæreskrivelsens § 25 vedrørende forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg fremgår følgende:

"§ 25. Hvor særlige forhold taler herfor, vil en ansøgning også uden for de tilfælde, der er omfattet af § 8, stk. 3, § 13, jf. bilag 1, pkt. 3, § 19, stk. 6, § 20, stk. 2, og § 24, stk. 4 og 5, kunne forelægges for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på udvalgets stillingtagen til, om ansøgeren vil kunne meddeles dispensation fra en eller flere betingelser i aftalen. note 8)

Stk. 2. En forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på udvalgets stillingtagen til, om der kan dispenseres fra en eller flere betingelser, er ikke ensbetydende med, at ansøgeren meddeles dispensation."

Indfødsretsloven blev ændret blandt andet ved lov nr. 1018 af 23. december 1998. Af de generelle bemærkninger til lovforslaget, LFF 69 af 28. oktober 1998, fremgår blandt andet følgende:

"...

Folketinget og på tingets vegne Folketingets Indfødsretsudvalg er ikke en del af den offentlige forvaltning, og da naturalisation udelukkende er et lovgivningsanliggende, er Folketinget og Indfødsretsudvalget ikke bundet af de sædvanlige forvaltningsretlige principper, der gælder for myndigheder i den offentlige forvaltning. Det betyder bl.a., at der som udgangspunkt ikke gælder begrænsninger med hensyn til Folketingets og udvalgets udøvelse af skønnet over, om dansk indfødsret skal meddeles. Det forudsættes dog, at skønnet udøves inden for

rammerne af de internationale konventioner m.v., som Danmark har tilsluttet sig.

..."

FN's Handicapkonvention indeholder i art. 1, 4 og 5 følgende bestemmelser:

"Art. 1.

Formålet med denne konvention er at fremme, beskytte og sikre muligheden for, at alle personer med handicap fuldt ud kan nyde alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder på lige fod med andre, samt at fremme respekten for deres naturlige værdighed.

Personer med handicap omfatter personer, der har en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre.

...

Art. 4.

Stk. 1. Deltagerstaterne forpligter sig til at sikre og fremme den fuldstændige virkeliggørelse af alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder for alle personer med handicap uden nogen form for diskrimination på grund af handicap. Med henblik herpå forpligter deltagerstaterne sig til:

- at vedtage alle passende lovgivningsmæssige, administrative og andre foranstaltninger til gennemførelse af de rettigheder, der anerkendes i denne konvention,
- at træffe alle passende foranstaltninger, herunder lovgivning, til at ændre eller afskaffe eksisterende love, regler, sædvaner og praksis, som indebærer diskrimination af personer med handicap,
- at tage hensyn til beskyttelse og fremme af menneskerettigheder for personer med handicap i alle politikker og ordninger,
- at afstå fra at tage del i nogen handling eller praksis, som er uforenelig med denne konvention, og at sikre, at offentlige myndigheder og institutioner handler i overensstemmelse med denne konvention,

...

Stk. 5. Bestemmelserne i denne konvention skal uden begrænsning eller undtagelse finde anvendelse på alle dele af forbundsstater.

...

Art. 5.

Stk. 1. Deltagerstaterne anerkender, at alle er lige for loven, og at alle uden nogen form for diskrimination har ret til lige beskyttelse og til at drage samme nytte af loven.

Stk. 2. Deltagerstaterne skal forbyde enhver diskrimination på grund af handicap og skal sikre personer med handicap lige og effektiv retlig beskyttelse imod diskrimination af enhver grund.

Stk. 3. Med henblik på at fremme lighed og afskaffe diskrimination skal deltagerstaterne tage alle passende skridt til at sikre, at der tilvejebringes rimelig tilpasning.

Stk. 4. Særlige foranstaltninger, der er nødvendige for at fremskynde eller opnå reel lighed for personer med handicap, anses ikke for diskrimination i henhold til denne konvention."

Konventionens art. 18 har følgende ordlyd:

" ...
Art. 18
Stk. 1. Deltagerstaterne skal anerkende retten for personer med handicap til at færdes frit og frit at vælge deres opholdssted samt til statsborgerskab på lige fod med andre, herunder ved at sikre, at personer med handicap:
a) har ret til at erhverve og skifte statsborgerskab og ikke vilkårligt eller på grund af handicap fratages deres statsborgerskab,
b)...
..."

Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 8, stk. 1, har følgende ordlyd:

" ...
Art. 8
Stk. 1. Enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin korrespondance.
..."

Konventionens art. 14 indeholder følgende bestemmelse:

Art. 14
Nydelsen af de i denne konvention anerkendte rettigheder og friheder skal sikres uden forskel på grund af køn, race, farve, sprog, religion, politisk eller anden overbevisning, national eller social oprindelse, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel eller ethvert andet forhold.

FN's konvention om civile og politiske rettigheder har i art. 26 følgende bestemmelse:

"...Artikel 26
Alle mennesker er lige for loven og er berettigede til lovens ligelige beskyttelse uden nogen forskelsbehandling. I denne henseende skal loven forbyde enhver forskelsbehandling og sikre alle ligelig og effektiv beskyttelse imod forskelsbehandling af nogen grund, herunder race, hudfarve, køn, sprog, religion, politisk eller anden anskuelse, national eller social herkomst, formueforhold, fødsel eller anden stilling.
..."

Lov om aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 269 af 21. marts 2017 indeholder i § 34 følgende bestemmelse:

"§ 34
Personer, der opfylder betingelserne i § 11, og som har høje boligudgifter eller stor forsørgerbyrde, kan særskilt eller i forbindelse med udbetaling af hjælp efter §§ 22-25 få en særlig støtte.
Stk. 2. Inden kommunen giver støtte, skal det undersøges, om der kan skaffes en rimelig, billigere bolig.
..."

I vejledning nr. 39 af 5. marts 1998 om lov om aktiv socialpolitik fremgår endvidere blandt andet følgende om denne særlige støtte:

"...

Den særlige støtte er en hjælp til personer, som har været ude for ændringer i deres forhold, og som har så høje boligudgifter og/eller mange børn, at de med deres nuværende indtægter ikke kan forventes selv at kunne betale alle deres boligudgifter. Den særlige støtte bliver som udgangspunkt beregnet som forskellen mellem, hvad modtageren antages selv at kunne betale i boligudgifter (grænsebeløb) og modtagerens nettoboligudgifter.

..."

Parternes synspunkter

Sagsøgerens advokat har i påstandsdokument af 4. oktober 2018 blandt andet anført følgende:

"...

Til støtte for de nedlagte anerkendelsespåstande gøres det gældende, at sagsøger ved sagsøgtets afgørelse af 10. november 2016 og sagsøgtets afgørelse af 23. marts 2018 om afslag på meddelelse af indfødsret er blevet udsat for usaglig forskelsbehandling i strid med Danmarks internationale forpligtelser, som de følger af FN's Konvention af 13. december 2006 om rettigheder for personer med handicap (FN's Handicapkonvention) artikel 1, 4, 5 og 18, Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 8, sammenholdt med artikel 14, og Konventionen om Civile og Politiske Rettigheder (CCPR) artikel 26.

Relevante regler

Danske regler

Det følger af grundlovens § 44, at ingen kan opnå indfødsret uden ved lov. Det følger herefter af indfødsretslovens § 6, jf. lovbekendtgørelse nr. 422 af 7. juni 2004 med senere ændringer, at indfødsret kan erhverves ved naturalisation i henhold til grundloven.

De nærmere krav, der skal være opfyldt for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse følger herefter af cirkulæreskrivelse om naturalisation (indfødsretscirkulæret), jf. cirkulæreskrivelse nr. 10873 af 13. oktober 2015, som sagsøgers ansøgning er behandlet efter.

Det fremgår af § 24, stk. 1 i indfødsretscirkulæret, at det er en betingelse for optagelse af et lovforslag om statsborgerskab, at ansøger dokumenterer dansk kundskaber ved bevis for en særlig danskprøve (Dansk 3) eller på tilsvarende vis dokumenterer dansk kundskaber.

Det fremgår af § 24, stk. 3 i indfødsretscirkulæret, at det er en betingelse for

optagelse af et lovforslag om statsborgerskab, at ansøger dokumenterer kendskab til danske samfundsforhold m.v. ved at have bestået den såkaldte indfødsretsprøve.

Ifølge indfødsretscirkulærets § 24, stk. 4 kan en ansøgning forelægges for Indfødsretsudvalget, hvor ganske særlige forhold taler herfor, om der kan dispenseres for kravet om dansk kundskaber og kendskab til danske samfundsforhold. Forelæggelse vil ske, hvis ansøgeren kan dokumentere at lide af en fysisk eller psykisk sygdom af meget alvorlig karakter og som følge heraf ikke mener at være i stand til – eller have rimelig udsigt til – at kunne opfylde sprogkravet eller kravet om bestået indfødsretsprøve.

Følgende fremgår af note 4 til § 24, stk. 4 i indfødsretscirkulæret:

”FN’s konvention om rettigheder for personer med handicap (Handicapkonventionen) indeholder i artikel 1 en definition af, hvilke personer der er omfattet af konventionens anvendelsesområde. Personer med handicap omfatter herefter personer, der har en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre.”

Det fremgår af cirkulærets § 24, stk. 6, at de forhold, der kan medføre forelæggelse for Indfødsretsudvalget med mulighed for dispensation, ”skal være dokumenteret ved en erklæring fra en speciallæge i psykiatri eller en person med anden en lægefaglig baggrund baseret på en forudgående psykiatrisk udredning af ansøgeren”.

Selvforsørgelseskravet er reguleret i § 23 i indfødsretscirkulæret af 13. oktober 2015 og lyder som følger:

Det er en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren er selvforsørgende, det vil sige, at ansøgeren ikke har modtaget hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven inden for det seneste år forud for fremsættelse af et lovforslag om indfødsrets meddelelse. 1. pkt. omfatter dog ikke hjælp i form af enkeltstående ydelser af mindre beløbsmæssig størrelse, der ikke er direkte relateret til forsørgelse, eller ydelser, *der må sidestilles med løn eller pension eller træder i stedet herfor.*

Stk. 2. I forbindelse med fremsættelse af et lovforslag om indfødsrets meddelelse må ansøgeren i de seneste 5 år ikke have modtaget den i stk. 1, nævnte offentlige hjælp i en periode på sammenlagt mere end 6 måneder.

(sagsøgers fremhævelser)

Selvforsørgelseskravet er således ikke til hinder for udbetaling af ydelser,

der må sidestilles med pension eller træder i stedet herfor.

Det følger af de generelle bemærkninger pkt. 3.2. til lovforslag nr. L 69 af 28. oktober 2008 om ændring af lov om dansk indfødsret mv., om spørgsmålet om klageadgang i forbindelse med naturalisation bl.a., at:

”En sådan klageadgang eksisterer imidlertid ikke i forbindelse med naturalisation. Baggrunden herfor er, at naturalisation i medfør af grundlovens § 44, stk. 1, skal ske ved lov. Dette indebærer, at ingen, der ansøger om dansk indfødsret, har et retskrav på at opnå dette uden Folketingets beslutning herom. Folketinget og på tingets vegne Folketingets Indfødsretsudvalg er ikke en del af den offentlige forvaltning, og da naturalisation udelukkende er et lovgivningsanliggende, er Folketinget og Indfødsretsudvalget ikke bundet af de sædvanlige forvaltningsretlige principper, der gælder for myndigheder i den offentlige forvaltning. Det betyder bl.a., at der som udgangspunkt ikke gælder begrænsninger med hensyn til Folketingets og udvalgets udøvelse af skønnet over, om dansk indfødsret skal meddeles. Det forudsættes dog, at skønnet udøves inden for rammerne af de internationale konventioner m.v., som Danmark har tilsluttet sig.”
(sagsøgers fremhævelser)

Internationale regler

Det følger af FN's Handicapkonvention artikel 1, at formålet med konventionen bl.a. er at fremme, beskytte og sikre muligheden for, at alle personer med handicap fuldt ud kan nyde alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder på lige fod med andre, og at personer med handicap omfatter personer, der har langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre dem i fuldt ud at deltage i samfundslivet på lige fod med andre.

Det følger videre af FN's Handicapkonventions artikel 5, at deltagerstaterne anerkender, at alle er lige for loven, og at alle uden nogen form for diskrimination har ret til lige beskyttelse og til at drage samme nytte af loven, at deltagerstaterne skal forbyde enhver diskrimination på grund af handicap og skal sikre personer med handicap lige og effektiv beskyttelse imod diskrimination af enhver grund, ligesom der med henblik på at fremme lighed og afskaffe diskrimination skal tages passende skridt til at sikre, at der tilvejebringes rimelig tilpasning. Med henblik herpå forpligter deltagerstaterne sig til a) at vedtage alle passende lovgivningsmæssige, administrative og andre foranstaltninger til gennemførelse af de rettigheder, der anerkendes i denne konvention, og b) at træffe alle passende foranstaltninger, herunder lovgivning, til at ændre eller afskaffe eksisterende love, regler, sædvaner og praksis, som indebærer diskrimination af personer med handicap, jf. artikel 4.

Det følger endelig af FN's Handicapkonventions artikel 18, at deltagerstaterne skal anerkende retten for personer med handicap til statsborgerskab på li-

ge fod med andre, herunder ved at sikre, at personer med handicap har ret til at erhverve statsborgerskab.

Endvidere følger det af EMRK artikel 8, at enhver har ret til respekt for sit privatliv, og det er herved antaget, at respekt og beskyttelse af privatlivet til lige indebærer beskyttelse mod vilkårlige afgørelser om statsborgerskab på grund af de følger dette kan have for en persons privatliv, jf. hertil bl.a. *Genovese mod Malta (klagesag 53124/09)* og *Karashev mod Finland (klagesag 31414/96)*.

I sammenhæng hermed følger det af det accessoriske diskriminationsforbud i EMRK artikel 14, at nydelse af bl.a. retten til respekt for et privatliv efter EMRK artikel 8 skal sikres uden forskel på grund af køn, race, farve, sprog, religion, politisk eller anden overbevisning, national eller social oprindelse, tilhørighed til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel eller ethvert andet forhold.

Det følger endelig af CCPR artikel 26, at alle er lige for loven og berettigede til lovens ligelige beskyttelse uden nogen forskelsbehandling, og i denne henseende forbydes enhver forskelsbehandling, ligesom der stilles krav om, at alle sikres en ligelig og effektiv beskyttelse imod forskelsbehandling af nogen grund, herunder race, hudfarve, køn, sprog, religion, politisk eller anden anskuelse, national eller social herkomst, formueforhold, fødsel eller anden stilling.

I sammenhæng hermed følger det af FN's Menneskerettighedskomiteés praksis, at forbuddet mod diskrimination indeholdt i artikel 26 blandt andet finder anvendelse i sager om meddelelse af statsborgerskab, se f.eks. *Vjatseslav mod Estonia (CCPR/C81/D1136/2002)*.

Det følger videre af FN's Menneskerettighedskomiteés afgørelse i *Q mod Danmark (CCPR/C/113/D/2001/2010)*, at komitéen i 2015 direkte har taget stilling til Justitsministeriets Indfødsretskontors afslag på statsborgerskab som følge af manglende opfyldelse af kravet om dansk kundskaber efter afslag på meddelelse af dispensation på grund af handicap i Folketingets Indfødsretsudvalg. Det fremgår af afgørelsen, at der ikke var blevet givet nogen nærmere begrundelse for afslaget, hverken af Justitsministeriets Indfødsretskontor eller Folketingets Indfødsretsudvalg. Komitéen konkluderede på den baggrund, at ansøger måtte anses for at være udsat for diskrimination pga. handicap. Komitéen bemærkede i den forbindelse, at den manglede begrundelse for afslaget og ansøgers manglende mulighed for at få adgang til oplysninger herom må føre til, at den danske stat ikke kan anses for at have dokumenteret, at afslaget - meddelt på trods af det dokumenterede handicap - var sagligt og baseret på objektive kriterier.

Handicapdiskrimination og barriere-tilgangen

Det følger som nævnt af artikel 1 i handicapkonventionen, at der må anses at

foreligge forskelsbehandling på grund af handicap, hvor en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre personen med et sådan handicap i fuldt ud at deltage i samfundslivet på lige fod med andre. I en sådan situation vil der kunne være tale om indirekte diskrimination.

Som eksempel kan henvises til FN's Handicapkomité's afgørelse af 31. august 2018 (*CRPD/C/20/D/39/2017*). Komitéen udtalte i afgørelsen, at det var i strid med handicapkonventionen, at en dansk statsborger, der led af et handicap, i 2013 blev nægtet familiesammenføring i Danmark med sin ukrainske ægtefælle.

Afslaget blev givet med henvisning til, at den herboende ægtefælle havde modtaget offentlig støtte efter aktivloven inden for en treårig periode forud for ansøgningen om ægtefællesammenføring og dermed ikke levede op til selvforsørgelseskravet i udlændingelovens § 9, stk. 5.

Sagen blev indbragt for Østre Landsret, som ved dom af 22. december 2015 fandt afslaget på ægtefællesammenføring i strid med handicapkonventionen. Afgørelsen blev anket af myndighederne, og ved dom af 22. december 2016 underkendte Højesteret Østre Landsrets dom. Højesteret henviste i afgørelsen til, at den herboende ægtefælle ikke havde godtgjort ikke at kunne forsørge sig selv som følge af sit handicap, hvorfor han befandt sig i en sammenlignelig situation med ansøgere, der havde modtaget offentlig støtte efter aktivloven uden at lide af et handicap.

Den afgørelse var FN's Handicapkomité ikke enig i. Komitéen udtalte, at afslaget på familiesammenføring var baseret på et kriterium, der udsatte den herboende ægtefælle for indirekte diskrimination som følge af dennes handicap. Dermed var afslaget i strid med det generelle diskriminationsforbud i Handicapkonventionens artikel 5 samt med forbuddet mod diskrimination i relation til familieliv i artikel 23.

Det gøres gældende, at denne anvendelse af handicapbegrebet og forbuddet mod diskrimination på grund af handicap, hvor der tages udgangspunkt i tilstedeværelsen af en barriere, der i samspil med handicappet medfører forskelsbehandling, tillige må anses for at finde anvendelse efter EMRK artikel 14 og FN's Konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder (ICCPR) artikel 26.

Til støtte herfor kan henvises til EMD's dom af 6. november 2009 i sagen *Glor mod Schweiz* (appl. no. 13444/04), hvor EMD henviser til, at EMRK skal fortolkes "in the light of present-day conditions", hvorefter der henvises til den europæiske og verdensomspændende konsensus om at beskytte mod handicapdiskrimination med henvisning til handicapkonventionen, se para. 53. Dette var tilfældet, selv om de relevante begivenheder i EMD-sagen havde fundet sted før den endelige vedtagelse af handicapkonventionen, og

selv om den involverede stat ikke havde tiltrådt konventionen.

EMD har tillige i en række efterfølgende afgørelser henvist til handicapkonventionen som relevant kilde til fortolkning af EMRK, selv i sager hvor den involverede stat ikke havde ratificeret handicapkonventionen endnu, se EMD's dom af 17. juli 2014 i *Case of Centre for Legal Resources on behalf of Valentin Campeanu v. Romania* (appl. no. 47848/08) concurring opinion of Judge Pinto de Albuquerque para. 9, note 6 med henvisning til *Alajos Kiss v. Hungary* (appl. no. 38832/06) para. 44, og *Jasinskis v. Latvia* (appl. no. 45744/08), para. 40.

En sådan anvendelse af forbuddet mod diskrimination på grund af handicap - altså hvor en person med handicap skal have adgang til dispensation fra en barriere, således at den pågældende kan deltage i samfundslivet på lige fod med andre - kan tillige udledes af EMD's praksis, hvorefter det kan være i strid med artikel 14 *ikke* at forskelsbehandle, dvs. hvor forskellige situationer behandles ens, og hvor dette ikke er berettiget. Jeg henviser til Per Lorenzen m.fl.: *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention Art. 10 – 59 samt Tillægsprotokollerne* (2011) s. 981, hvor der som eksempel på denne praksis henvises til *Thlimmenos*-sagen, afgørelse af 6. april 2000.

I forhold til, at forbuddet mod diskrimination efter ICCPR artikel 26 tillige må finde anvendelse på denne måde, henvises til FN's Menneskerettighedskomité's afgørelse mod Danmark af 19. maj 2015, Communication NO. 2001/2010.

Hvor en ansøger om statsborgerskab lider af et fysisk eller psykisk handicap, der ikke gør det muligt at lære dansk på det påkrævede niveau, må dette sprogkrav på tilsvarende vis anses for at udgøre en sådan barriere, at den pågældende ikke kan opnå statsborgerskab på lige fod med andre. Som følge heraf må en ansøger med et sådan handicap som udgangspunkt anses for at være berettiget til dispensation fra sprogkravet. I modsat fald må der som udgangspunkt anses at foreligge diskrimination på grund af handicap, med mindre der kan gives en saglig og proportionel begrundelse herfor.

Det samme må anses for at gøre sig gældende i forhold til selvforsørgelseskravet, dvs. hvor en ansøger om statsborgerskab ikke kan opfylde selvforsørgelseskravet, idet den pågældende har modtaget sociale ydelser som følge af manglende evne til at forsørge sig selv gennem arbejde.

Der kan i den forbindelse henvises til Justitsministeriets notat af 5. marts 2012 om Danmarks internationale forpligtelser på udlændinge- og statsborgerretsområdet s. 43-44:

”Det følger af grundlovens § 44, at ingen udlænding kan få indfødsret uden ved lov. Det er derfor Folketinget, der fastlægger, hvilke betingelser ansøgere om dansk indfødsret skal opfylde, for at indfødsret kan

meddeles.

I det omfang en udlænding lider af en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse og dermed er omfattet af handicapkonventionens anvendelsesområde, og betingelserne for erhvervelse af dansk indfødsret ved naturalisation – sammenholdt med handicappet – udgør en barriere for, at personen med handicap kan opnå statsborgerret, skal der være mulighed for dispensation fra disse betingelser. Der vil alene være mulighed for dispensation fra de betingelser, som den pågældende grundet sit handicap ikke kan opfylde. Andre betingelser, som ikke relaterer sig til den pågældendes handicap, vil skulle opfyldes på lige fod med andre.

Ifølge retningslinjernes § 24, stk. 3, jf. cirkulæreskrivelse nr. 61 af 22. september 2008 om retningslinjer for naturalisation, forelægges det således Folketingets Indfødsretsudvalg, hvor ganske særlige forhold taler herfor, om der kan dispenseres fra kravene til ansøgers danskkundskaber og kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie. Forelæggelse vil ske, hvis ansøgeren dokumenterer at lide af en fysisk eller psykisk sygdom af meget alvorlig karakter eller dokumenterer at have et handicap, der angiver en langvarig funktionsnedsættelse, og som følge heraf ikke mener at være i stand til – eller have rimelig udsigt til – at kunne opfylde kravene til danskkundskaber og kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie.”
(sagsøgers fremhævelser)

I forhold til brugen af ordlyden ”... skal der være mulighed for dispensation fra disse betingelser...” (sagsøgers fremhævelse), må udgangspunktet være, at der ikke alene skal være *mulighed* for dispensation, men at der efter Danmarks internationale forpligtelser *skal* meddeles dispensation i sådanne situationer, hvis Indfødsretsudvalget skal overholde Danmarks internationale forpligtelser ved behandling af sager om statsborgerskab.

Når ordene ”skal der være mulighed for” er valgt i Justitsministeriets notat, skyldes det formentlig, at man fra ministeriets side som følge af grundlovens § 44 ikke har set sig i stand til at pålægge Folketinget en forpligtelse til i konkrete sager at meddele dispensation og derved reelt statsborgerskab. Dette synes da også at fremgå af Højesterets afgørelse af 9. maj 2017 i tre lignende sager om statsborgerskab og adgang til dispensation fra sprogkravet m.v. pga. handicap, se s. 7:

”De tre nævnte konventioner [handicapkonventionen, EMRK og ICCPR] gælder for Danmark, og som anført foran forudsættes konventionerne også efterlevet ved Folketingets og Indfødsretsudvalgets udøvelse af skønnet over, om dansk indfødsret skal meddeles en ansøger. Handicapkonventionen trådte i kraft for Danmark den 23. august 2009 [...].

Forbuddet mod forskelsbehandling på grund af handicap efter de nævnte konventioner indebærer på indfødsretsområdet bl.a., at der *skal* dispenseres fra sprogkravet mv., hvis ansøgeren har en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse og som følge heraf ikke er i stand til eller har rimelig udsigt til at kunne opfylde sprogkravet mv.”
(sagsøgers fremhævelse)

Diskrimination som følge af manglende evne til at bestå sprogsprøven og indfødsretsprøven

Til støtte for den nedlagte *anerkendelsespåstand 1* henvises der til de i stævningen anførte anbringender. Derudover gøres det gældende, at sagsøger *fortsat* må anses for at være blevet udsat for diskrimination ved sagsøgtets afslag af 10. november 2016, og at det fortsat er relevant for sagsøger at få dom herfor.

Sagsøgtets meddelelse af afslag på indfødsret af 10. november 2016 er begrundet med, at sagsøger ikke kunne få dispensation fra sprogkravet og kravet om bestået indfødsretsprøve.

Det gøres gældende, at dette afslag i sig selv udgør diskrimination i strid med Danmarks internationale forpligtelser, desuagtet om Indfødsretsudvalget og/eller Indfødsretskontoret kunne have meddelt afslag på grundlag af manglende opfyldelse af selvforsørgelseskravet.

Det gøres endvidere gældende, at det stadig er retlig relevant for sagsøger at få prøvet, om dette afslag er retsstridigt, også selv om retten måtte finde at det seneste afslag ikke er retsstridigt, eller hvis retten ikke kan acceptere uvidelse af sagen til at omfatte den ny påstand.

Grunden til dette er, at sagsøger fortsat ønsker dansk indfødsret og derfor fortsat vil vedblive med at søge herom.

Det må formodes, at en sådan ansøgning vil kunne indgives på et tidspunkt, hvor selvforsørgelseskravet ikke længere er en hindring for sagsøger, enten fordi sagsøger har fået medhold i, at kravet i hendes situation udgør diskrimination, eller fordi sagsøger på et senere tidspunkt vil kunne opfylde kravet.

I en sådan situation kan det ikke være rimeligt, at sagsøger på ny vil skulle risikere at få meddelt afslag på at få dispensation fra kravet om dansk kundskaber og indfødsretsprøve som før og så igen vil skulle anlægge et søgsmål. Tværtimod vil det være afgørende for sagsøger for senere at være i stand til at søge på ny, at hun får prøvet ved domstolene, om et sådan afslag var og derved fortsat vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Diskrimination som følge af manglende evne til at opfylde selvforsørgelseskravet

Det gøres gældende til støtte for den nedlagte *anerkendelsespåstand 2*, at den støtte, som sagsøger har modtaget efter aktivloven siden september 2013, må betragtes som støtte som er udbetalt til sagsøger som følge af sagsøgers handicap, og at den modtagne støtte derfor ikke burde have ført til et afslag på indfødsret ved sagsøgte afgørelse af 23. marts 2018, idet sagsøger derved er blevet udsat for usaglig forskelsbehandling i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Det fremgår af sagsøgtes seneste afslag på indfødsret (bilag 14), at et flertal i Indfødsretsudvalget ikke ønsker at meddele dispensation til sagsøger, allere-de fordi sagsøger ikke opfylder selvforsørgelseskravet.

Sagsøger har i den relevante periode modtaget ydelser i form af brøkpension, supplement til brøkpension og boligstøtte.

Brøkpension og supplement til brøkpension

Det formodes, at sagsøgte er enig i, at udbetaling af brøkpension og supplement til brøkpension ikke kan begrunde afslag på indfødsret. Udbetaling af denne ydelse til sagsøger efter aktivloven behandles derfor ikke nærmere.

Boligstøtte efter aktivloven

Sagsøger har de seneste år frem til 2017 modtaget boligstøtte efter lov om individuel boligstøtte. Det formodes, at sagsøgte er enig i, at udbetaling af denne form for almindelig boligstøtte ikke kan begrunde afslag på indfødsret. Udbetaling af denne ydelse til sagsøger efter aktivloven behandles derfor ikke nærmere.

Derudover har sagsøger de seneste år frem til september 2017 tillige modtaget særlig boligstøtte efter aktivloven, idet den almindelige boligstøtte ikke var tilstrækkelig til at dække sagsøgers boligudgifter.

Den særlige støtte blev meddelt efter aktivlovens § 34, der lyder som følger:

”§ 34 Personer, der opfylder betingelserne i § 11, og som har høje boligudgifter eller stor forsørgerbyrde, kan særskilt eller i forbindelse med udbetaling af hjælp efter §§ 22-25 få en særlig støtte.

Stk. 2. Inden kommunen giver støtte, skal det undersøges, om der kan skaffes en rimelig, billigere bolig.”

Efter Bekendtgørelse nr. 894 af 29. juni 2017 om særlig støtte efter aktivlovens § 34, ydes den særlige støtte til personer som er ”særligt vanskeligt stillede”, jf. § 1.

Af Vejledning nr. 39 af 5. marts 1998 (afsnit 4.2.5) fremgår yderligere, at den særlige støtte bliver beregnet som forskellen mellem, hvad modtageren antages selv at kunne betale i boligudgifter (grænsebeløb) og modtagerens nettoboligudgifter.

At sagsøger ved afgørelse 23. september 2013 (bilag 20) og årene frem er blevet tilkendt særlig støtte efter § 34 må således bero på Allerød Kommunes vurdering af, at sagsøger på afgørelsestidspunktet var og efterfølgende har været særligt vanskeligt stillet og ikke selv kunne betale sine fulde boligudgifter.

Aktivlovens § 34 stk. 2 pålægger som anført kommunen en pligt til at undersøge mulighederne for at skaffe den pågældende en billigere bolig.

Det må derfor kunne lægges til grund i nærværende sag, at det for sagsøger ikke har været mulig at finde en billigere bolig, og at den særlige støtte på tidspunktet for afgørelsen om udbetaling af denne derfor var den eneste mulighed for at sikre, at sagsøger kunne dække sine faste udgifter og samtidig opretholde en rimelig levestandard.

Det minimum af forsørgelsesniveau, som sagsøger efter lov og praksis har haft og har krav på, kunne være opnået uden udmåling af støtte efter aktivloven, såfremt sagsøger på lige fod med andre førtidspensionister havde modtaget fuld førtidspension efter pensionsloven samt boligstøtte efter lov om individuel boligstøtte.

Det gøres på grundlag heraf gældende, at den udmålte boligstøtte efter aktivlovens § 34 under omstændighederne må sidestilles med pension og ikke med en kontanthjælpslignende ydelse, jf. § 23 i indfødsretscirkulæret.

Selv hvis boligstøtten ikke kan sidestilles med pension, må det ud fra det oplyste kunne lægges til grund, at sagsøger har søgt boligstøtten i forbindelse med og som følge af sin førtidspension og dermed som følge af sit psykiske handicap. 12

Sagsøgte afslag på ansøgning om indfødsret af 23. marts 2018 med henvisning til manglende opfyldelse af selvforsørgelseskravet må derfor anses for diskrimination på grund af handicap i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

”Rimelig udsigt” til at opfylde selvforsørgelseskravet

Sagsøgte henviser i duplikken til retspraksis (U.2017.973H og dom fra Vestre Landsret af 5. januar 2018) om tildeling af ydelser, hvor der ikke anses for at foreligge usaglig forskelsbehandling, såfremt den pågældende modtager af ydelserne må anses for at have en ”rimelig udsigt” til at kunne opfylde selvforsørgelseskravet.

FN's Handicapkomité's afgørelse af 31. august 2018 (CRPD/C/20/D/39/2017) må forstås således, at det afgørende efter handicapkonventionen er, om der reelt er tale om en barriere (selvforsørgelseskravet), der som følge af handicappet *i den konkrete situation* har haft en uproportionel negativ følge. Komitéen afviste således den danske stats argument om, at der alene kunne anses for at være tale om diskrimination, såfremt den pågældende person med handicap kunne siges ikke at have en "rimelig udsigt" til at kunne opfylde selvforsørgelseskravet.

Tilsvarende gøres det gældende, at det i nærværende sag er irrelevant, om sagsøger kan siges at have en "rimelig udsigt" til at kunne opfylde selvforsørgelseskravet ved ikke længere at modtage boligstøtte efter aktivloven.

I stedet er det afgørende spørgsmål, om selvforsørgelseskravet opstiller en uproportionel negativ barriere for sagsøger som følge af sagsøgers handicap i forhold til sagsøgers adgang til dansk indfødsret. Det fastholdes med henvisning til ovennævnte, at dette er tilfældet.

Sammenfatning

Sammenfattende gøres det således gældende, at sagsøger siden i hvert fald ultimo august 2013 har haft krav på at modtage ydelser efter aktivlovens § 27 a og § 34 som følge af hendes funktionsnedsættelse og konkrete økonomiske situation.

De beløb, som sagsøger siden september har modtaget efter aktivloven, må derfor betragtes som eller sidestilles med pensionsydelse, jf. indfødsretscirkulærets § 23, stk. 1.

Uanset om de af sagsøger modtagne ydelser kan sidestilles med pensionsydelse i henhold til indfødsretscirkulærets § 23, stk. 1, må behovet for og udbetaling af ydelserne anses for at være en følge af sagsøgers handicap.

..."

Sagsøgers advokat har i det væsentlige procederet i overensstemmelse hermed og har for så vidt angår spørgsmålet om diskrimination som følge af manglende evne til at bestå sprogprøven og indfødsretsprøven tillige blandt andet gjort gældende, at der foreligger den fornødne dokumentation for sagsøgers handicap i form af lægeerklæring.

Udlændinge- og Integrationsministeriets advokat har i påstandsdokument af 3. oktober 2018 anført følgende:

"...

Anbringender

Overordnet bemærkes, at det, Indfødsretsudvalget har taget stilling til vedr. de beslutninger, der er videreformidlet af sagsøgte ved skrivelserne af 10. november 2016 (bilag 8) af 23. marts 2018 (bilag 14) angår spørgsmålet, om

sagsøger kunne opnå en dispensation, der ville indebære, at hun blev ”optaget på det kommende lovforslag om indfødsrets meddelelse”, og om sagsøger ”kan blive dansk statsborger nu”. Indfødsretsudvalgets stillingtagen angår således udformningen af et lovforslag, som kan forventes vedtaget af Folketinget i den sammensætning, som Folketinget, og derfor Indfødsretsudvalget, har på tidspunktet for udvalgets stillingtagen.

Denne begrænsning i beslutningers rækkevidde er en konsekvens af Grundlovens § 44, og hvis Folketinget får en anden sammensætning/et andet flertal efter et nyvalg, kan en vurdering af en dispensationsansøgning falde anderledes ud.

Dette afspejles i den kendsgerning, at cirkulæreskrivelsen af 13. oktober 2015 er resultatet af en politisk aftale, der blev indgået efter folketingsvalget i juni 2015, og cirkulæret afløste et cirkulære af 6. juni 2013, der var et resultat af en aftale efter folketingsvalget i 2011.

Ad sagsøgers påstand 1

Det gøres gældende, at formålet med sagsøgerens opretholdelse af påstand 1 er, at hun reelt ønsker, at retten skal pålægge Folketingets Indfødsretsudvalg at nå til et bestemt resultat, såfremt sagsøgeren engang i fremtiden på ny måtte ansøge om dispensation fra (nugældende) krav om danskprøve og indfødsretsprøve.

Det gøres gældende, at et sådant pålæg, uanset at det er formuleret som en anerkendelsespåstand, ligger uden for domstolenes kompetence. Dels er der tale om stillingtagen til et hypotetisk fremtidigt retsforhold efter en retstilstand og faktiske omstændigheder, som alle i sagens natur er ukendte på nuværende tidspunkt, dels kan domstolene ikke forudskikke den lovgivende magts arbejde, jf. Grundlovens § 3.

Sagsøgte vil ikke på nuværende tidspunkt påstå afvisning over for sagsøgerens påstand 1, men fastholder den nedlagte frifindelsespåstand med henvisning til ovenstående og til, at beslutningen om ikke at meddele dispensation fra cirkulærets regler omfattede en stillingtagen til alle de krav, hvor en dispensation ville være påkrævet for at blive optaget på en lov om indfødsrets meddelelse.

Det gøres gældende, at sagsøger ikke kan fastholde Indfødsretsudvalget eller sagsøgte på, at der kun blev taget stilling til opfyldelsen af sprogkrav og indfødsretsprøve og ikke kravet om selvforsørgelse, da sagsøgers ansøgning ikke indeholdt korrekte oplysninger.

Ad påstand 2

Overfor sagsøgerens påstand 2 gøres det gældende, at det ikke strider mod

Danmarks internationale forpligtelser at afslå sagsøgerens ansøgning om dansk indfødsret med den begrundelse, at hun ikke opfylder selvforsørgelseskravet.

Om de faktiske forhold bemærkes, at sagsøgeren selv er ansvarlig for sin privatøkonomi og herunder modtagelse af sociale ydelser. Det kan derfor ikke føre til, at der bortses fra kravet om selvforsørgelse, at sagsøgeren nu (jf. bilag 13) hævder at være ubekendt med sin modtagelse af særlig støtte efter § 34 i lov om aktiv socialpolitik. Det fremgår i øvrigt af ansøgningen (bilag 11, pkt. 9a), at sagsøgeren var bekendt med at have modtaget den pågældende ydelse i 2014.

Vedrørende forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), FN's konvention om civile og politiske rettigheder samt FN's handicapkonvention gøres det gældende, at disse konventioner finder anvendelse som beskrevet i præmisserne til Højesterets dom af 9. maj 2017, U.2017.2469H:

De tre nævnte konventioner gælder for Danmark, og som anført foran forudsættes konventionerne også efterlevet ved Folketingets og Indfødsretsudvalgets udøvelse af skønnet over, om dansk indfødsret skal meddeles en ansøger.

Det bestrides, at der med det meddelte afslag til sagsøgeren på dispensation fra kravene i cirkulæreskrivelsens § 23, er sket diskrimination af sagsøgeren på grund af handicap i strid med konventionerne.

Vedrørende EMRK bestrides det tillige, at der i denne sag foreligger spørgsmål om indgreb i henhold til konventionens artikel 8, idet sagsøgeren ikke har gjort gældende endsige påvist, at manglende opnåelse af dansk statsborgerskab på nogen måde påvirker hendes familieliv, endsige hindrer dette i en forstand, der ville være omfattet af artikel 8.

Særligt om forholdet til FN's konvention om civile og politiske rettigheder gøres det gældende, at lovgivningsmagten i medlemslandene tillagt et vidt skøn ved valget af de kriterier, der skal gælde for ansøgere om dansk statsborgerskab ved naturalisation, så længe disse er ”reasonable and objective” som statueret i afgørelsen *Vjatseslav v. Estonia*. Disse kriterier er opfyldt ved anvendelsen af cirkulæreskrivelsens § 23.

Vedrørende FN's handicapkonvention gøres det gældende, at konventionen forpligter medlemsstaterne til at sikre, at handicappede personer kan nyde deres rettigheder på lige fod med andre, uanset at de pågældende har en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som hindrer de pågældende i at opfylde en eller flere betingelser for erhvervelse af dansk indfødsret.

Handicapkonventionens artikel 5 indeholder således et generelt forbud mod enhver form for diskrimination af personer med langvarige funktionsnedsættelser, og artikel 18 forpligter bl.a. medlemsstaterne til at anerkende retten for personer med handicap til indfødsret på lige fod med andre.

Bestemmelsen i handicapkonventionens artikel 18 om retten til statsborgerskab sammenholdt med ikke-diskriminationsbestemmelsen i artikel 5 indeholder alene en ret for personer med handicap, der er omfattet af konventionen, til på lige fod med andre at have mulighed for at erhverve statsborgerskab. Konventionen indebærer derimod ikke, at de omfattede personer har retskrav på erhvervelse af statsborgerskab.

Handicapkonventionen er dermed ikke til hinder for, at der i forbindelse med en ansøgning om dansk indfødsret kan stilles samme betingelser over for personer, der er omfattet af konventionen, som over for personer, der ikke er omfattet af konventionens anvendelsesområde. De betingelser, der stilles, må dog ikke medføre diskrimination i forhold til personer omfattet af konventionen.

Ansøgere om dansk indfødsret, som på baggrund af relevant lægelig dokumentation konstateres at lide af en langvarig funktionsnedsættelse, og hvor en eller flere af betingelserne for erhvervelse af dansk indfødsret – sammenholdt med den langvarige funktionsnedsættelse – ikke er opfyldt, har mulighed for at få deres sag forelagt for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på udvalgets vurdering.

Højesteret har i dommen i U.2017.973H taget stilling til, hvorvidt det udgjorde diskrimination i strid med EMRK eller handicapkonventionen, at en udenlandsk ægtefælle til en herboende person med handicap ikke kunne opnå familiesammenføring med den begrundelse, at den herboende havde modtaget ydelser efter lov om aktiv socialpolitik, jf. udlændingelovens § 9, stk. 5.

Højesteret frifandt udlændingemyndighederne under henvisning til, at den pågældende var stillet på samme måde som personer uden handicap, der inden for de seneste tre år har modtaget kontanthjælp, befinder sig i. Han havde derfor ikke været udsat for en diskrimination.

Det er Højesteret, der i Danmark udøver dømmende magt i sidste instans. Afgørelser truffet af FN's Handicapkomité er ikke retligt bindende, hverken for Danmark som stat eller internt i Danmark, dvs. i forbindelse med danske domstoles retsanvendelse. Dette er udtrykkeligt fremhævet i den seneste betænkning om inkorporering m.v. inden for menneskeretsområdet, betænkning 1546/2014, særligt side 274.

Det gøres gældende, at helt tilsvarende betragtninger om udstrækningen af diskriminationsforbuddet som fastslået i højesteretsdommen er anvendelige i

denne sag. Sagsøgeren er ikke ved sin modtagelse af særlig støtte efter § 34 i lov om aktiv socialpolitik anderledes eller ringere stillet end personer uden funktionsindskrænkninger, der modtager den pågældende ydelse, fordi de opfylder lovens betingelser herfor.

Sagsøgerens situation kan tillige sammenlignes med forholdene i Vestre Landsrets dom af 5. januar 2018. I denne sag havde en ansøger, der led af en varig psykisk funktionsnedsættelse og havde modtaget kontanthjælp og resourceforløbsydelse efter lov om aktiv socialpolitik, modtaget afslag på dispensation fra selvforsørgelseskravet, hvilket hun gjorde gældende stred mod bl.a. handicapkonventionen. Landsretten foretog en lignende prøvelse som i højesteretssagen og konkluderede på samme måde, at sagsøger befandt sig i en situation, der er sammenlignelig med den situation, som personer uden handicap, der som hun ikke opfylder selvforsørgelseskravet, befinder sig i.

I nærværende sag hviler sagsøgers manglende opfyldelse af selvforsørgelseskravet på hendes modtagelse af særlig støtte efter § 34 i lov om aktiv socialpolitik.

Det fremgår af Allerød Kommunes afgørelse af 19. september 2017, sagens bilag 23, at kommunen efter en gennemgang af sagsøgers økonomiske forhold har fundet, at der ikke længere var hjemmel til at udbetale § 34-supplementet, som hun havde modtaget i hvert fald siden 2013. Kommunen henviser til, at hendes brøkpension med tillæg af et supplementsbeløb efter § 27a i lov om aktiv socialpolitik ville give hende et rådighedsbeløb på kr. 5.135,12 om måneden, hvilket er kr. 1.505,12 over Allerød Kommunes vejledende rådighedsbeløb.

Hvis sagsøger havde accepteret Allerød Kommunes afgørelse, ville hun herefter være selvforsørgende også i cirkulæreskrivelsens forstand, men som det fremgår af bilag 24 og 25, har sagsøger valgt at påklage Allerød Kommunes afgørelse til Ankestyrelsen. Sagsøger ønsker med andre ord fortsat at modtage en § 34-ydelse, selv om dette medfører, at hun også i fremtiden må tage til efterretning, at hun kun kan opnå dansk indfødsret gennem en dispensation.

Sagsøgte noterer, at Allerød Kommunes afgørelse naturligvis kun har virkning for fremtiden. Sagsøgte er ikke bekendt med, om Allerød Kommune tidligere har genovervejet berettigelsen af § 34-støtten.

Det bestrides, at Allerød Kommunes afgørelse skulle være i strid med grundlovens § 75, stk. 2, jf. U.2012.1781H.

..."

Sagsøgte har i det væsentligste procederet i overensstemmelse hermed.

Retten's begrundelse og afgørelse

Det fremgår af afgørelsen af 10. november 2016, hvor **Sagsøgeren** blev meddelt afslag på ansøgning om dansk indfødsret, at Indfødsretsudvalget havde vurderet, at der i hendes tilfælde ikke kunne dispenseres fra betingelserne om dokumentation for danskkundskaber og dokumentation for at have bestået en indfødsretsprøve, jf. cirkulæreskrivelse nr. 10873 af 13. oktober 2015 om naturalisation, § 24, stk. 1 og 3, jf. stk. 4.

På baggrund af en anmodning af 24. november 2017 om genoptagelse af behandlingen af **Sagsøgerens** ansøgning om dansk indfødsret, meddelte Udlændinge- og Integrationsministeriet, at Indfødsretsudvalget på baggrund af de da foreliggende oplysninger på et møde den 15. marts 2018 vurderede, at hun ikke burde optages på det kommende lovforslag om indfødsrets meddelelse. Et flertal af indfødsretsudvalgets medlemmer valgte i den forbindelse at tilkendegive, at de ikke ønskede at meddele dispensation, allerede fordi **Sagsøgeren** ikke opfyldte selvforsørgelseskravet.

Den oprindelige afgørelse af 10. november 2016 er således erstattet af afgørelsen af 23. marts 2018. Da den gældende afgørelse alene forholder sig til spørgsmålet om dispensation fra forsørgelseskravet, findes det ikke godtgjort, at der foreligger diskrimination i forhold til kravene om dokumentation for danskkundskaber og dokumentation for at have bestået en indfødsretsprøve.

Der er mellem parterne enighed om, at det forhold, at **Sagsøgeren** siden den 1. september 2013 har modtaget førtidspension og supplement hertil efter § 27 a i lov om aktiv socialpolitik samt boligstøtte, ikke fører til, at hun ikke kan anses for at opfylde forsørgelseskravet i ovennævnte cirkulæreskrivelse § 23.

Sagsøgeren har derudover fra 1. april 2009 til den 31. august 2017 modtaget særlig støtte efter § 34 i lov om aktiv socialpolitik, hvorefter der kan ydes særlig støtte til personer, som har høje boligudgifter eller stor forsørgerbyrde. Retten finder, at hun ved at modtage denne ydelse, der i det konkrete tilfælde skulle dække en høj boligudgift, ikke opfylder selvforsørgelseskravet. Retten har således fundet, at den særlige støtte efter aktivlovens § 34 ikke kan sidestilles med pension eller træder i stedet herfor.

Ved vurderingen af, om **Sagsøgeren** i forbindelse med behandlingen af hendes ansøgning om indfødsret har været udsat for diskrimination som følge af hendes handicap, finder retten, at hendes situation skal sammenlignes med den situation, en person uden handicap, der modtager offentlig forsørgelse, ville være stillet i. Retten finder på baggrund af de lægelige oplysninger, at der ikke er rimelig udsigt til, at **Sagsøgeren** selv vil kunne skaffe sig en indtægt. Retten lægger imidlertid vægt på, at **Sagsøgeren** gennem brøkdelpension, supplement hertil og boligstøtte er sikret et forsørgelsesgrundlag, og at det særlige tilskud efter aktivlovens § 34 var be-

grundet i, at hendes boligudgift på det tidspunkt blev fundet høj. Kommunen har den 19. september 2017 fundet, at hun ikke længere var berettiget til den særlige støtte, og [Sagsøgeren] har således udsigt til - efter en periode - at kunne opfylde selvforsørgelseskravet. Selvforsørgelseskravet findes derfor ikke at udgøre en barriere, der i samspil med hendes handicap medfører forskelsbehandling.

Af de anførte grunde frifindes sagsøgte.

Sagsomkostningerne er efter sagens værdi, forløb og udfald fastsat til dækning af advokatudgift med 25.000 kr. Det er oplyst, at sagsøger ikke er momsregistreret.

Thi kendes for ret:

Udlændinge- og Integrationsministeriet frifindes.

[Sagsøgeren] skal inden 14 dage betale sagens omkostninger til Udlændinge- og Integrationsministeriet med 25.000 kr.

De idømte sagsomkostninger forrentes efter rentelovens § 8 a.

Dommer

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Københavns Byret, den 10. januar 2019.

[Anonymiseret], kontorfuldmægtig